

Studieplan for Samfunnsfag 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng) (2018– 2019)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 30

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden

Kontakt

Studieprogramansvarlig

Avdeling for lærerutdanning,

Studieleder Lin Elisabet Ramberg

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Studiet er et valgfag i 4. studieår i Grunnskolelærerutdanningen 1-7 (240 studiepoeng).

Samfunnsfagstudiet i grunnskolelærerutdanningen omfatter fagdisiplinene historie og geografi og fagområdet samfunnskunnskap. Faget skal utvikle kompetanse til å undervise i grunnskolen på 1. - 7. trinn, og skal legge vekt på faglig fordypning. Studiet skal kvalifisere studenten til å kunne arbeide selvstendig både med fagspesifikke og didaktiske utfordringer.

Faget skal settes inn i et fagdidaktisk perspektiv og forberede studentene til yrkesrollen som samfunnsfaglærer. Gjennom ulike tilnæringsmåter til undervisning og didaktisk refleksjon skal studentene utvikle en lærerrolle som fremmer elevenes samfunnsbevissthet og interesse for faget.

Samfunnsfag skal utvikle en bred forståelse for samspill og konflikt mellom mennesker, samfunn og natur i ulike tidsepoker og i ulike deler av verden. Studentene skal arbeide med utvalgte geografiske områder, historiske epoker og ulike samfunnsfaglige områder. Faget skal bidra til kunnskap om samenes historie og situasjon som urfolk.

Arbeidet med samfunnsfag skal fremme studentens samfunnskompetanse og evne til å være medborger i et flerkulturelt samfunn. Studenten skal også oppøve sin evne til å bidra til slik læring i grunnskolen.

Faget skal bidra til at studentene kan arbeide med grunnleggende ferdigheter og faglige ferdigheter; kan uttrykke seg muntlig og skriftlig, kan lese og regne, og kan bruke digitale verktøy.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om samfunnsfag som skolefag og nyere samfunnsfagdidaktikk
- kjenner til undervisningspraksis i samfunnsfag i grunnskolen
- har kunnskap om samfunnsinstitusjoner, nære fellesskap og ulike kulturer
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i barneårene
- har kunnskap om barns rettigheter, demokrati, politiske og økonomiske deltakelse
- har kunnskap om landskapsformene i dagens Norge og om hvordan man kan bruke slik kunnskap i opplæringen
- har kunnskap om naturgrunnlaget, næringsveier, bosettingsmønstre og miljø
- har kunnskap om de historiske hovedtrekk i Norge og verden fra den eldste bosetting til ca. 1800
- har kunnskap om lokal- og regional historie som disiplin og om hvordan denne kan brukes i opplæringen
- har kjennskap til sentrale samfunnsfaglige tenkemåter og metoder
- har kjennskap til sentrale kilder i faget og til kritisk vurdering av disse

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglige og fagdidaktiske kunnskaper og ferdigheter i samfunnsfaglig opplæring på 1.-7. trinn, tilpasset ulike grupper elever
- kan tilrettelegge for opplæring i geografi, historie og samfunnskunnskap tilpasset ulike grupper elever og individuelle behov
- kan planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid og gi læringsrettede tilbakemeldinger
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan bruke samfunnsfaglige kilder og materiale i arbeidet med utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- kan bidra til å utvikle elevenes muntlige ferdigheter gjennom øving i møtedeltakelse, debatter og andre muntlige aktiviteter i faget
- kan bruke og vurdere digitale verktøy og kilder i opplæringen og bidra til at elevene kan forholde seg kritisk til digitale medier
- kan ta i bruk og veilede elever i sentrale samfunnsfaglige metoder
- kan arbeide med samfunnsverdier og holdninger i grunnskolens samfunnsfag
- kan kritisk vurdere lærebøker og andre læremidler til bruk i opplæringen
- kan lede elever i selvstendig arbeid innenfor fagets rammer
- kan legge til rette for opplæring om samfunnsforhold i et flerkulturelt og globalt perspektiv, med vekt på menneskerettigheter og demokratiske prinsipper

Generell kompetanse

Studenten

- kan tilrettelegge for samarbeid og konfliktløsning i arbeid med elevene
- kan reflektere kritisk over samfunnsfaglige spørsmål og stimulere til kritisk tenkning
- kan reflektere over egen praksis og oppdatere seg faglig
- kan kommunisere og samarbeide med barn og foresatte med ulik sosial og kulturell bakgrunn
- har innsikt i barns forståelse av faget

Opptak

Ingen krav ut over opptakskravet til *Grunnskolelærerutdanningen 1-7 (240 studiepoeng)*.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av to emner, hver med et omfang på 15 studiepoeng, se studiemodellen under.

Studiet omfatter geografi, historie og samfunnskunnskap.

Emne 101 Geografi og samfunnsfaglige metoder (1-7) (høstsemesteret) omfatter:

- Familie og normer
- Borgerskap, samfunns- og statsutvikling
- Produksjonsformer og sosiale system
- Oppdagelsesreiser, migrasjon og menneskerettigheter

Emne 102 Samfunnskunnskap og historie (1-7) (vårsemesteret) omfatter:

- Geografi:

Vær og klima

Lokale landskap og kart

Livsformer i verden

- Utforskeren og samfunnsdidaktikk:

Teori og metode i samfunnsfag

Samfunnsfagdidaktikk i begynneropplæring og demokratisk dannelselse

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Undervisnings- og læringsformer

Studiet er organisert over to ukentlige økter. Studentene er organisert i basisgrupper. Studiet legger opp til at studentene møter varierte arbeidsformer med forelesninger, gruppearbeid, seminarer/fremlegg, øvelser og analyse. IKT er integrert i studiet.

Det forutsettes at studentene tilegner seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt ved selvstudium. Det forventes at studenter arbeider med lærestoffet i hvert emne i minimum 20 timer i uken inkludert undervisning. Studenten må ta aktivt ansvar for egen læring.

Det er obligatoriske arbeidskrav til hvert emne, som går fram av emnebeskrivelsene.

Det forventes at studentene bruker biblioteket til innhenting av lærestoff. Biblioteket skal bidra til å øke studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk.

Vurderingsformer

Studentene får tilbakemelding på arbeidskrav underveis i studiet.

Studiet har to typer vurderingsformer; individuell hjemmeeksamen og skriftlig skoleeksamen. Karakterskalaen A-F brukes. A er beste karakter, E er dårligste ståkarakter og F gis for ikke bestått eksamensprestasjon.

Se den enkelte emnebeskrivelse for detaljert informasjon.

Praksis

Det er praksis knyttet til studiet. Se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanningen 1-7* og *Plan for praksis*.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Studentene skal skrive, levere og få godkjent en fagartikkel i begge emner. Fagartikkelen skal leveres for godkjenning i det semesteret emnet undervises.

Internasjonalisering

Se generell del av studieplan for *Grunnskolelærerutdanningen 1-7*.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- Se studieplan (programplan) for Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn
- Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3)

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Kjersti Berggraf Jacobsen, 21. mars 2018

Studieplanen gjelder for

2018-2019

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2018

Samfunnsfag 1 (1-7)

LBSAM10117

Samfunnskunnskap og historie (1-7)

15 stp

Vår 2019

Samfunnsfag 1 (1-7)

LBSAM10217

Geografi og samfunnsfaglige metoder

15 stp

LBSAM10117 Samfunnskunnskap og historie (1-7) (Høst 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Gitte Cecilie Motzfeldt

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Samfunnsfag 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (30 studiepoeng).

Undervisningssemester

7. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- kan utforme en samfunnsfaglig beskrivelse og drøfting av kjønn, identitet og sosialiseringprosesser

- har profesjonsrettet kunnskap om barns rettigheter, skoledemokrati og deres økonomiske og demokratiske deltakelse i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- har bred kjennskap til relevant forskning om de historiske hovedtrekkene ved samfunnsutviklingen i Norge og andre deler av verden

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende gjeldende lover og samfunnsfaglige perspektiver på seksualitet, grensesetting, mobbing og vold
- kan bruke forskning om nasjonal og internasjonal politikk, rettsvesen og økonomi som perspektiv på samfunnet
- kan diskutere minoriteters historie og rettigheter i Norge og det mangfoldige samfunnet som ressurs og utfordring, samt samenes status som urfolk
- kan tenke historisk og økonomisk om produksjon og forbruk i velferdsstaten

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan sette i gang og lede læringsprosesser som sikrer progresjon i arbeid med grunnleggende ferdigheter, og kartlegge læring med sikt på å tilpasse arbeidet til elevers behov og gi læringsfremmende tilbakemeldinger
- kan forberede elever til å delta i og forstå et mangfoldig og demokratisk samfunn og fremme bærekraftig utvikling
- kan filtrere og vurdere samfunnsfaglige kilder og ressurser for å gi elever opplæring i digitale ferdigheter

Innhold

Samfunnsfag bygger opp under og fordypet menneskers selvforståelse og deltakelse. Skolefagets hovedområder samfunnskunnskap og historie hjelper elever til å forstå sine røtter, identitet og samtid med tanke på å være med på å utforme fremtiden. I dette emnet studerer vi aktive strukturingsprinsipper og deltakelsesformer i barns hverdag og samliv. Spesiell oppmerksomhet vies primærsosialisering og familien som sammenheng for normdannelse.

- Familie og normer
- Borgerskap, samfunns- og statsutvikling
- Produksjonsformer og sosiale system
- Oppdagelsesreiser, migrasjon og menneskerettigheter

Emnet omfatter, i samsvar med grunnskolens læreplan, temaer fra samfunnskunnskap og historie. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

Familie og normer tar utgangspunkt i grunnbegreper som forventning, norm og rolle, med særlig fokus på ulike familieformer i ulike kulturer. Sosiologi og sosialantropologi er viktige fagområder.

Borgerskap, samfunns- og statsutvikling setter fokus på bakgrunnen til det demokratiske samfunn i Norge fra forhistorisk tid og fram til og med 1905. Istid, steinalder, urbefolkning, middelalder, unionstid, hvorfor vi feirer 17. mai og hvordan medborgerskap ser ut i dag er viktige stikkord.

Produksjonsformer og sosiale system viser hvordan menneskets levekår har forandret seg gjennom jegersamfunn, bondesamfunn, industrisamfunn og fram til våre dagers IT-samfunn. Familien og forholdet mellom mennesker og natur trekkes også inn.

Oppdagelsesreiser og menneskerettigheter omfatter bakgrunnen for og nåværende status til dagens mangfold, med spesielt fokus på de tidlige oppdagelsesreisene som europeerne gjorde, kulturmøtene og hvilke konsekvenser dette har fått for maktfordeling og menneskerettigheter i verden fram til i dag.

Fagdidaktiske grunntanker som grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring og minoritetskulturelle perspektiver er integrert i alle temaene.

Undervisnings- og læringsformer

De vanligste tilrettelagte læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- refleksjon over praksis
- gruppearbeid
- metodiske øvelser/analyse
- casearbeid
- samarbeidslæring og studentrespons

Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

Praksis

Det er ingen praksis i 7. semester. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Muntlig fremlegg med sammensatt tekst om et undervisningsopplegg som behandler en aktuell samfunnsfaglig problemstilling med kollegavurdering
- Deltakelse på profesjonsdager

Arbeidskravene belyser blant annet det minoritetskulturelle perspektiv.

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig hjemmeeksamen.

Varighet: Tre døgn (72 timer)

Karakterregel: A–F.

Sensorordning

Intern og ekstern sensur.

Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Det gis tilbakemeldinger til studentene.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 17. september 2018.

Bangstad, S./Døving, C. A. (2015): Hva er rasisme, Oslo: Universitetsforlaget, 7-90.

Bjørndal, Cato R.P. (2017): Det vurderende øyet. Observasjon, vurdering og utvikling i pedagogisk praksis, Oslo: Gyldendal 2017. (Skal leses av studentene som har praksis høst 2018).

Bjørshol, S./Nolet, R. (red., 2017): Utforskning i alle fag, Kristiansand: Cappelen Damm Akademisk, kap. 1, 2, 4, 8.

Eriksen, T. B./Harket, H./Lorenz, E. (red., 2005): Jødehat. Antisemittismens historie fra antikken til i dag, Oslo: N.W. Damm & Søn, 33-159.

Grimen, H. (2004): Samfunnsvitenskapelige tenkemåter, Oslo: Universitetsforlaget, kap. 12, s. 320-368.

Hagemann, Gro (1992): Skolefolk. Lærernes historie i Norge, Oslo: Gyldendal, 9-88.

Hermansen, H.P. (2010): Uten 1814 er du fortapt?, Stjørdal: Læringsforlaget.

Hermansen, H.P. (2017): Tretten revolusjoner. En tematisk verdenshistorie, Avdeling for lærerutdanning: kompendium, kap. 10 og 15.

Kant, Immanuel (1784): «Hva er opplysning?», i: Nilsen, H.F. og Jordheim, Helge (red., 2014): Politisk frihet, 213-225, Oslo: Res Publica.

Hobsbawm, Eric (1962): «The World in the 1780s», «The Industrial Revolution», «The French Revolution», i: The Age of Revolution 1789-1848, London.

Koritzinsky, T. (2012): Samfunnskunnskap, fagdidaktisk innføring, Oslo: Universitetsforlaget.

Lund, E. (2016): Historiedidaktikk. En håndbok for studenter og lærere (5. utgave), Oslo: Universitetsforlaget.

Lund, Anne Bonnevie/Moen, Bente Bolme (red., 2010): Nasjonale minoriteter i det flerkulturelle Norge, Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, s. 15-115.

Nilsen, H. F. (2014): «Forord», «Den politiske frihetens glemte historie», i: Nilsen, H. F. og Jordheim, Helge (red., 2014): Politisk frihet.

Paine, T. (1776): «Tanker om Amerikas nåværende situasjon» (fra Common Sense), i: Nilsen, H.F. og Jordheim, Helge (red.): Politisk frihet, s. 193-211.

Reinert, E. (2008): «Hvordan de rike landene ble rike», i: Global økonomi, Oslo: Spartacus, 56-80.

Skinner, Q. (2009): «Frihet som fravær av vilkårlig makt», i: Skinner (2009), Vilkårlig makt. Essays om politisk frihet, Oslo: Res Publica, 191-226.

Stray, J. H. (2010), Demokratisk medborgerskap i skolen. En kritisk analyse, Universitetet i Oslo: doktoravhandling, kapittel «Medborgerskap i praksis» s. 64-85.

LBSAM10217 Geografi og samfunnsfaglige metoder (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Gitte Cecilie Motzfeldt

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Samfunnsfag 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

8. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- har bred kunnskap om samfunnsfag som skolefag, dens historie og egenart og nyere samfunnsfagdidaktisk teori og forskning med vekt på begynneropplæring
- kjenner til undervisningspraksis og -utfordringer i samfunnsfag på 1.-7. trinn knyttet til elevers digitale hverdag
- behersker sentrale samfunnsfaglige teorier, metoder, ferdigheter og begrepsapparat
- har profesjonsrettet kunnskap om samspill og konflikt mellom naturgrunnlag og levekår i en global sammenheng

Ferdigheter

Kandidaten

- kan tenke geografisk om klima lokalt, nasjonalt og internasjonalt
- har praktisk kunnskap om sted og landskap som natur, kultur og historie, inkludert ferdigheter i bruk av kart
- kan bearbeide gitte opplysninger for å resonnerer om regionalgeografisk tema
- kan bruke didaktisk innsikt og forskning til å skape og evaluere varierte undervisningsmetoder og læremidler ut fra hva som fremmer læring og en analytisk forståelse av gjeldende læreplan

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan sette i gang og lede læringsprosesser som sikrer progresjon i arbeid med grunnleggende ferdigheter, og kartlegge læring med sikte på å tilpasse arbeidet til elevers behov og gi læringsfremmende tilbakemeldinger
- kan forberede elever til å delta i og forstå et mangfoldig og demokratisk samfunn og fremme bærekraftig utvikling
- kan filtrere og vurdere samfunnsfaglige kilder og ressurser for å gi elever opplæring i digitale ferdigheter

Innhold

Arbeid med samfunnsfag innebærer å bli kjent med vår fysiske og menneskelige sammenheng samt å reflektere over faglige utforskningsmetoder. Som skolefag skal samfunnsfag hjelpe barn til å orientere seg i verden. Hovedområdene geografi og utforskeren spiller på elevers undring og nysgjerrighet om sin egen kontekst og skal støtte elevers voksende verdensbilde ved bruk av kart, observasjoner og enkel bruk av ulike kilder med særlig vekt på lokalmiljø på barnetrinnet. I opplæringen om «utforskeren» får studenter en innføring i overordnede problemstillinger i samfunnsfag samt metodespørsmål. Denne delen av emnet inkluderer også en mer systematisk innføring i samfunnsfagdidaktikk.

Emnet omfatter, i samsvar med grunnskolens læreplan, temaer fra geografi og utforskeren. Temaene er:

- Geografi:

Vær og klima

Lokale landskap og kart

Livsformer i verden

- Utforskeren og samfunnsfagdidaktikk:

Teori og metode i samfunnsfag

Samfunnsfagdidaktikk i begynneropplæring og demokratisk dannelse

Vær og klima skal fremme grunnskoleelevenes forståelse av forholdet mellom naturskapte, menneskeskapte og menneskepåvirkede omgivelser. Hvilke geografiske faktorer som mest påvirker og bestemmer variasjonene i vær og klima i Norge, er et eget tema.

Lokale landskap og kart gir innføring i grunnleggende geologiske prosesser og hvordan forstå og bruke kart til å lese landskaper. Mest vekt legges på resultatene av forvitring, massebevegelser, det rennende vannets arbeid, isbreers arbeid, vindens arbeid, frostens arbeid og bølgenes arbeid.

Livsformer i verden tar for seg endringer i verdens befolkning og næringsliv med et tidsperspektiv på ett hundre år bakover og noen tiår framover i tid og rom. Ressurser og ressursbruk holdes opp mot befolkningsutviklingen, og kritisk drøfting av ulike ressursbegrep er sentralt. Den geografiske fordelingen av matproduksjonen og mulighetene for å øke matproduksjonen der befolkningene øker, er et eget tema.

Teori og metode i samfunnsfag syr sammen noen av de overordnede temaene i samfunnsfag og gir studenten metodologiske redskap til å forme og svare på samfunnsvitenskapelige problemstillinger som kan brukes i klasserommet. Fagets epistemologi og kognitive ferdigheter er i sentrum.

Samfunnsfagdidaktikk i begynneropplæring og demokratisk dannelse behandler debatter og forskning om kjennetegn til gode arbeidsmåter i samfunnsfagundervisning blant barn i 1.-7. trinn, samt hvordan evaluere tilnærminger etter blant annet læringseffekter, klasse miljø, dannelse og kunnskapsteori. Studenten får opplæring i å finne, bruke og utvikle arbeidsmåter som gjør at faglig innhold blir til læringsutbytte som så vel lærerstudenter som grunnskoleelever ønsker å tilegne seg.

Fagdidaktiske grunntanker som grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring og minoritetskulturelle perspektiver er integrert i alle temaene.

Undervisnings- og læringsformer

De vanligste tilrettelagte læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- refleksjon over praksis
- gruppearbeid
- metodiske øvelser/analyse
- to heldagsekskursjoner i nærmiljøet
- samarbeidslæring og studentrespons

Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

Praksis

Det er to uker praksis (skoleovertakelse) i 8. semester. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Deltakelse på to heldagsekskursjoner
- Kurs i papirbaserte og digitale kart
- Deltakelse på profesjonsdager

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, skriftlig skoleeksamen, 6 timer.

Tillatte hjelpemidler: Alle, unntatt kommunikasjon og det åpne nettet.

Karakterregel: A–F.

Sensorordning

Intern og ekstern sensur.

Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Det gis tilbakemeldinger til studentene.

Litteratur

Litteraturlisten er oppdatert 27. november 2018.

Befring, E. (2015): Forskningsmetoder i utdanningsvitenskap, Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Benjaminsen, T. A og Svarstad, H. (2017) Politisk økologi: Miljø, mennesker og makt. (Kapittel 6-9). Universitetsforlaget, Oslo.

Corner, Geoff (2008), Geologiskolen. Universitetet i Trømsø. Bare tilgjengelig online:

<http://geologiskolen.uit.no/generellGeologiskolen/generell/prosesser/pros1.htm>

Gould, WTS. (2015) Population and Development. 2nd Revised edition. Routledge Perspectives on Development. Routledge Milton Park. (Kap. 2 og 3 Tilgjengelig i Canvas)

Jordhus-Lier, David og Kristian Stokke (red), (2017) Samfunnsgeografi: En innføring. Cappelen Damm Akademisk. (kap. 3, 4 og 22) ISBN 9788202567422 Bare tilgjengelig online og kan lastet ned i ulike formater fra: [https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/14\(kap3,4,22\)](https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/14(kap3,4,22)).

Kalvig, S. (200), Vær og klima, Schibsted forlag. Tilgjengelig i Canvas

Klemsdal, T. (2002). Landformene i Østfold. Natur i Østfold, 21(2/1), 7-31. (24 sider) Tilgjengelig digitalt:

http://nhm2.uio.no/botanisk/nbf/ofa/nio2002/2_landformer.pdf

Marston, S.A& Knox, P.L, (2016) Human Geography, Places and Regions in Global Context, seventh edition. Pearson Educational Limited (side 91-131) Tilgjengelig i Canvas

Mikkelsen, Rolf og Per Jarle Sætre (red.) (2015). Geografididaktikk for klasserommet. (3. utg.). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN 978-82-0249-146-8

Nolet, R. Bjørshol, S. (2017), Utforskning i alle fag. Cappelen Damm Akademisk. (Kap. 1,2,8)

Nystad, J.F. og Rosèn, E. (2012), "Samfunnsgeografi"

Læremiddelforlaget, 2 opplag. Tilgjengelig i Canvas

Sæbye, Espen (2014), Demografiske Overganger. I Folkemengdens bevegelse 1735-2014: en tabellstudie. Statistisk sentralbyrå, Oslo. Tilgjengelig i Canvas

Sulebak, J. R. (2007). Landformer og prosesser. Bergen: Fagbokforlaget.

Eller:

Trømborg, D. (2006), Geologi og landformer i Norge. Fagbokforlaget. 2 opplag (2016)

Whitaker, R, Burroughs, B, Robertson, T & Eleanor, V – Talbot, Meteorologi for alle, Gyldendal Fakta. Tilgjengelig på Canvas

Anbefalt supplerende litteratur:

Miljødirektoratet (2014), Klimatilpasning og raske utslippskutt er nødvendig, Fakta ark laget av Miljødirektoratet, november 2014 (foreløpig versjon)

Lærebøker/læreboknettsteder: Eide, H., Johansen, O-I. og Øverjordet A. H. (2013) Geografi. Landskaper, ressurser, mennesker, utvikling. Cappelen Damm, Oslo. Nettsted: <http://geografi.cappelendamm.no/>

IPPC (2018), Global warming of 1.5 Degree Celsius. <http://www.ipcc.ch/report/sr15/>

Headline statements of IPCC (2018), Global warming of 1.5-degree Celsius: http://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_headline_statements.pdf

IPPC: special report on extreme events, summary for policy makers: http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar5/wg2/ar5_wgII_spm_en.pdf

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 25. okt. 2021 02:50:48